

Sygnatura akt I C 170/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(...), dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marcin Sumiński

Protokolant: sekretarz Marcin Jaruga

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa J. D., S. D., K. D.

przeciwko Miasto Ł. – Zarząd Lokali Mieszkalnych

o ustalenie

1. oddała powództwo,
2. nie obciąża powodów kosztami procesu.

Sygn. akt I C 170/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 lutego 2016 r. J. D., S. D. oraz małoletni wówczas K. D. wnieśli o ustalenie, że przysługuje im prawo do lokalu socjalnego, a ponadto o wstrzymanie, do czasu zakończenia postępowania, prowadzonego przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt Km 1171/15 opróżnienia zajmowanego przez nich lokalu.

W uzasadnieniu wskazano, że powodowie byli najemcami lokalu mieszkalnego położonego w Ł., przy ul. (...). Wyrokiem zaocznym tegoż Sądu z dnia 13 grudnia 2011 r., sygn. akt XVIII C-upr 2036/11, orzeczono wobec powodów obowiązek opróżnienia i opuszczenia lokalu. Powodowie podnieśli, że uprawnienie K. D. do lokalu socjalnego wynika z jego małoletności, zaś J. i S. D. są jego przedstawicielami ustawowymi, a ponadto żaden z domowników nie posiada tytułu do żadnego innego lokalu. Jako podstawę żądania wskazano art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego (dalej: ustawa o ochronie praw lokatorów) (pozew k. 2-5).

Tutejszy Sąd postanowieniem z dnia 24 marca 2016 r. nakazał wstrzymać wykonanie opróżnienia lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w Ł. w sprawie egzekucyjnej o sygn. akt Km 1171/15 (postanowienie z dnia 24 marca 2016 r. k. 10).

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 kwietnia 2016 r., pozwana Gmina Miejska Ł. podniosła, że w stosunku do J. D. i S. D. pozew winien być odrzucony na tej podstawie, że zachodzi powaga rzeczy osądzonej. Powołany bowiem w pozwie wyrok zaoczny w sprawie XVIII C-upr (...) stwierdził po ich stronie brak uprawnienia do lokalu socjalnego. W stosunku zaś do K. D. pozwana wniosła o oddalenie powództwa, ponieważ nie zachodzą przesłanki do stwierdzenia, że ma on uprawnienie do lokalu socjalnego (odpowiedź na pozew k. 14-15).

W piśmie z dnia 3 czerwca 2016 r. powód J. D. podniósł, że powaga rzeczy osądzonej w niniejszej sprawie nie zachodzi, a powództwo oparte na art. 35 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów może być wytoczone w każdym czasie, w szczególności po rozpoczęciu egzekucji komorniczej – konsekwentnie zatem, również po wydaniu wyroku, będącego podstawą egzekucji. Ponadto w piśmie wskazano, że powództwo o ustalenie prawa do lokalu socjalnego może wytoczyć nie tylko dłużnik, ale każdy z jego domowników, spełniający wymogi art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów, w tym też odpowiednio reprezentowany małoletni (pismo z dnia 3 czerwca 2016 r. k. 25-26).

Postanowieniem z dnia 13 lipca 2016 r. tutejszy Sąd oddalił zarzut powagi rzeczy osądzonej (postanowienie z dnia 13 lipca 2016 r. k. 39).

Na rozprawie w dniu 28 września 2016 r. strona powodowa podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie (protokół rozprawy k. 44-45).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie byli najemcami lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...). Wyrokiem z dnia z dnia 13 grudnia 2011 r., wydanym w sprawie o sygn. XVIII C-upr 2036/11, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi orzekł wobec powodów J. i S. D. eksmisję. W stosunku do powodów toczy się postępowanie egzekucyjne o opróżnienie lokalu, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi A. R., pod sygnaturą Km 1171/15 (okoliczności bezsporne, wyrok z dnia 13 grudnia 2011 r. k. 22).

J. D. osiąga miesięczny dochód w wysokości ok. 1400 zł netto, przy czym kwota ta uwzględnia potrącenia komornicze, dokonywane z jego wynagrodzenia z tytułu alimentów. S. D. osiąga miesięczny dochód w wysokości ok. 1350 zł netto, przy czym z kwoty tej przeznacza miesięcznie od 400 do 700 zł na spłatę zadłużenia z tytułu czynszu za zajmowany lokal. K. D. osiągnął pełnoletność w dniu 14 maja 2016 r. Uczy się dziennie w trzeciej klasie liceum ogólnokształcącego, nie osiąga żadnego dochodu, nie pobiera stypendium (odpis skrócony aktu urodzenia k. 6, przesłuchanie powoda J. D. k. 44-45, przesłuchanie powódki S. D. k. 45).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powodowie są lokatorami w myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie praw lokatorów. Ustawa ta przewiduje ochronę lokatorów przed tzw. „eksmisją na bruk” poprzez możliwość orzeczenia przez sąd o uprawnieniu do uzyskania lokalu socjalnego. Orzeczenie to może być wydane po przeprowadzeniu jednego z dwóch prawem przewidzianych postępowań w tym zakresie: pierwsze przewidziane jest w art. 14 ustawy o ochronie praw lokatorów. Tryb ten jest obecnie podstawowym sposobem ustalenia, czy dana osoba ma prawo do lokalu socjalnego, a orzeczenie w tym przedmiocie jest obowiązkiem sądu i następuje z urzędu (art. 14 ust. 3 ustawy). Rozstrzygnięcie może przybrać zarówno formę pozytywną (stwierdzenie, że prawo do lokalu socjalnego przysługuje), jak i negatywną (stwierdzenie, że takie prawo nie przysługuje). Rozstrzygnięcie takie następuje przy wydaniu wyroku nakazującego opróżnienie lokalu (art. 14 ust. 1 ustawy). W razie wydania wyroku, rozstrzygającego o prawie do lokalu socjalnego, ponowne orzecanie w tej kwestii jest niedopuszczalne, w granicach powagi rzeczy osądzonej, tj. o ile zachowana zostaje tożsamość podmiotowa, przedmiotowa i podstawy faktycznej spraw.

Drugi tryb postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do lokalu socjalnego został uregulowany w art. 35 ustawy o ochronie praw lokatorów. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu, osobie, o której mowa w art. 14 ust. 4 (tj. co do której sąd nie może orzec o braku uprawnienia do lokalu socjalnego), przysługuje uprawnienie do lokalu socjalnego, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy została objęta orzeczeniem sądowym, chociażby nieprawomocnym, nakazującym opróżnienie lokalu, lub ostateczną decyzją administracyjną, o której mowa w art. 34, a orzeczenie to lub decyzja nie zostały wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy. Celem powołanej regulacji była ochrona praw osób, co do których orzeczono eksmisję przed wejściem w życie obecnej ustawy, w poprzednim bowiem stanie prawnym możliwe było dokonanie tzw. „eksmisji na bruk” także osób określonych w art. 14 ust. 4 nowej ustawy. Rozwiązanie

to, obowiązujące do 10 lipca 2001 r., zostało zakwestionowane jako niekonstytucyjne przez Trybunał Konstytucyjny, wyrokiem z dnia 2 października 2002 r. (sprawa K 48/01). Konsekwencją wyroku było wprowadzenie w nowej ustawie trybu, w którym osoba, co do której orzeczono eksmisję na podstawie wcześniej obowiązujących przepisów, również mogła ubiegać się o stwierdzenie, że przysługuje jej prawo do lokalu socjalnego na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów.

W okolicznościach niniejszej sprawy powodowie J. D. i S. D. wykorzystali już pierwszy z opisanych trybów – i w tym zakresie zachodzi w stosunku do nich powaga rzeczy osądzonej w zakresie żądania opartego na art. 14 ust. 4; podstawą obecnego żądania jest jednak art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów. Przesłanki uznania na tej podstawie, że danej osobie przysługuje prawo do lokalu socjalnego, są dwie. Po pierwsze, osoba ta została objęta orzeczeniem sądowym, chociażby nieprawomocnym, nakazującym opróżnienie lokalu, lub ostateczną decyzją administracyjną, a orzeczenie to lub decyzja nie zostały wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy. Po drugie, należy ona do co najmniej jednej z kategorii określonych w art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów. Aby możliwe było orzeczenie o prawie do lokalu socjalnego, ***przesłanki te muszą być spełnione łącznie.***

Powodowie nie wykazali, by w okolicznościach niniejszej sprawy przesłanki te zostały w stosunku do nich spełnione. W szczególności nie mamy do czynienia z sytuacją, w której byliby oni ***objęci wyrokiem eksmisyjnym wydanym przed 10 lipca 2001 r.*** Toczy się wobec nich, co prawda, postępowanie egzekucyjne o opróżnienie lokalu, opatrzone sygnaturą Km 1171/15, jednakże ma ono na celu wykonanie prawomocnego wyroku zapadłego w dniu 13 grudnia 2011 r. Powodowie nie powołali się na żadne postępowanie, toczące się na podstawie wyroku albo decyzji wydanych na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy, a więc pierwsza z przesłanek przewidzianych w art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów nie zachodzi.

Tym samym już drugorzędne znaczenie ma to, że J., S. i K. D. nie należą do żadnej z kategorii wyszczególnionych w art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów. Należy jedynie na marginesie wskazać, że choć w dniu wniesienia pozwu K. D. był małoletni, a jego rodzice sprawowali nad nim opiekę i wspólnie z nim zamieszkiwali – zatem zgodnie z art. 14 ust. 4 pkt 2 ustawy o ochronie lokatorów nie można orzec wobec niego braku uprawnienia do lokalu socjalnego – jednakże podstawa ta odpadła w toku sprawy. K. D. stał się pełnoletni w dniu 14 maja 2016 r., a zgodnie z art. 316 k.p.c. sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Zgodnie z art. 35 ust. 3 ustawy o ochronie praw lokatorów, postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do lokalu socjalnego, oparte na ust. 2 powołanego przepisu, zwolnione jest od opłat sądowych. Na koszty postępowania złożyły się zatem jedynie koszty zastępstwa procesowego, których wysokość należy ustalić na 960 zł, zgodnie z § 7 pkt 1 w zw. z § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, a także koszt opłaty skarbowej poniesionej przez powodów w kwocie 17 zł. Powód poniósł koszty w kwocie 480 zł, zgodnie zaś z ogólną zasadą, wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Jednakże art. 102 k.p.c. pozwala odstąpić od tej zasady i w wypadkach szczególnie uzasadnionych w ogóle nie obciążać strony przegrywającej kosztami. W ocenie Sądu taki wypadek zachodzi w niniejszej sprawie. Po pierwsze należy zwrócić uwagę na trudną sytuację materialną i rodzinną powodów, którzy nie są w stanie ponieść kosztów sądowych nawet w tak relatywnie niskiej wysokości. Po drugie, ich żądanie zmierzało do zabezpieczenia jednej z najbardziej podstawowych potrzeb życiowych, jaką jest mieszkanie, a wagę tej potrzeby i szczególne względy, jakie należy okazać ich dochodzeniu uznał sam ustawodawca, zwalniając postępowanie w tych sprawach od opłat sądowych. Na koniec można też wskazać, że z punktu widzenia prawnego sprawa nie była skomplikowana, ani nie wymagała dużego nakładu pracy ze strony pełnomocnika pozwanego, tym bardziej, że jest on jej pracownikiem etatowym, obeznanym z prowadzeniem podobnych spraw.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak na wstępie.